

Toekomstperspectief Voor De Nederlandse Economie

10 Voorstellen Voor Een Economie met Echte Prijzen & Echte Winst

Nederland staat voor de kans om haar economie klaar te maken voor de toekomst: een economie gebaseerd op **Echte Prijzen** en **Echte Winst**. Door de werkelijke maatschappelijke en ecologische kosten van producten en diensten zichtbaar te maken, ontstaat een eerlijk speelveld waarin duurzame en gezonde producten betaalbaar en toegankelijker worden dan de niet-duurzame ongezondere producten. Sturen op de Echte Winst [versterkt het Nederlandse verdienvermogen](#), onze economische concurrentiekracht en maakt Nederland minder afhankelijk van kwetsbare internationale ketens en buitenlandse grondstoffen.

Kortom, door Echte Prijzen en Echte Winst centraal te zetten, creëren we een robuuste, innovatieve en duurzame economie waar heel Nederland sterker van wordt.

Echte Prijzen

True Price houdt producten betaalbaar en beschikbaar op de lange termijn. De huidige marktprijzen negeren schade aan natuur, gezondheid en mensenrechten. Die kosten worden doorgeschoven naar later of naar anderen – via belastinggeld, zorgkosten, rampenbestrijding of sociale ongelijkheid. Uiteindelijk betaalt de samenleving de rekening, vaak in veelvoud.

Door nu al inzichtelijk te maken wat productie écht kost, helpt True Pricing risico's te verkleinen. Producenten krijgen een prikkel om bodemuitputting, kinderarbeid of CO₂-uitstoot te verminderen en worden minder kwetsbaar voor schokken. De koffieketen laat zien hoe maatschappelijke kosten en risico's zich opstapelen wanneer echte prijzen ontbreken. Boeren ontvangen doorgaans slechts een klein deel van de uiteindelijke verkoopprijs, terwijl een groter deel van de marge verderop in de keten wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld bij branders en retailers. Tegelijk leiden factoren als droogte, lage inkomens en beperkte investeringsruimte aan het begin van de keten tot kwetsbaarheid voor misoogsten en prijschommelingen. Door aandacht te besteden aan eerlijke beloning en klimaatbestendige teeltmethoden – zoals True Pricing stimuleert – kunnen de weerbaarheid van boeren verbeteren en ketens als geheel stabiel functioneren.

True Pricing maakt ketens veerkrachtiger. Bedrijven en boeren die maatschappelijke kosten serieus nemen, investeren in duurzaamheid, betere arbeidsvoorwaarden en innovatie. Dat levert ecologische en sociale reserves op, die zich uitbetalen in stabiele levering, hogere kwaliteit en minder afhankelijkheid van grillige wereldmarkten. Het verkleint de kans op crises, prijspieken en tekorten.

Bovendien verkleint True Pricing onze afhankelijkheid van goedkope import uit kwetsbare regio's. Door binnenlandse productie en verduurzaming te stimuleren, ontstaat een sterkere eigen markt. Innovatieve bedrijven concurreren dan op kwaliteit en betrouwbaarheid in plaats van op lage prijs. Dat creëert banen en vergroot onze economische autonomie. Ook in low- and middle-income

countries (LMIC's) draagt True Pricing bij aan structurele verbeteringen in inkomens, werkomstandigheden en milieustandaarden – juist daar waar de impact van uitbuiting en ecologische schade het grootst is.

Ook voor consumenten hoeft True Pricing niet duurder te zijn. Overheidsmaatregelen – zoals btw-differentiatie, aanbestedingen en transparantie-eisen – kunnen duurzame keuzes goedkoper en aantrekkelijker maken. De prijsverschillen worden eerlijk verdeeld over de keten en voorkomen grotere maatschappelijke kosten later.

Kortom: True Pricing is geen extra last, maar een investering in stabiliteit, betaalbaarheid en weerbaarheid. Het voorkomt dat we straks veel meer betalen voor schade die nu onzichtbaar blijft. In een tijd van klimaatverandering, geopolitieke spanningen en sociale ongelijkheid is het een rationeel, toekomstgericht instrument om grip te houden op onze economie – én op onze portemonnee.

5 beleidsvoorstellen voor True Pricing:

1. Veranker True Pricing in publieke inkoop en aanbesteding

Overheden (Rijk, provincies, gemeenten) hanteren voortaan het principe van True Pricing bij inkopen van producten en diensten – te beginnen in sectoren als voeding, textiel en bouw.

- ✓ Helpt koplopers, creëert marktvraag, zonder directe verplichting voor burgers.

2. Start van sectorale coalities met bedrijven (pilots)

Faciliteer samenwerkingen in een paar concrete ketens (bijv. textiel, voeding, retail) waarin bedrijven vrijwillig maatschappelijke kosten transparant maken en integreren in hun prijsstelling.

- ✓ Stimuleert innovatie en gedeeld eigenaarschap met bedrijfsleven.

3. Btw-experimenten op basis van duurzaamheid ('true price gap')

Ontwikkel beleid om duurzaamheidsinvesteringen te belonen, bijvoorbeeld door btw-vrijstelling of -verlaging op het verschil tussen marktprijs en echte prijs (true price gap).

- ✓ Marktconform prikkel, zonder rigide systeemverandering.

4. Gebruik bestaande mededingingskaders voor duurzaamheidsafspraken

Ondersteun bedrijven die via samenwerking (binnen ACM-richtlijnen) willen verduurzamen met behulp van True Pricing, inclusief ondersteuning bij juridische toetsing.

- ✓ Biedt rechtszekerheid en voorkomt dat duurzaamheid wordt afgestraft.

5. Nationaal kennisprogramma True Pricing (incl. onderwijs en data)

Richt een kennisprogramma op dat o.a. lesmateriaal ontwikkelt voor scholen en hogescholen, standaarden borgt en innovatie stimuleert.

- ✓ Investeert in vaardigheden, data en toekomstig draagvlak.

Echte Winst

Laat brede welvaart lonen. Met vijf concrete voorstellen belonen we bedrijven en overheden die waarde creëren voor mens, natuur en samenleving – en zetten we de stap naar een toekomstbestendige economie.

5 beleidsvoorstellen voor een Impact Economie waarin brede welvaart loont:

6. Echte Winst-belasting: beloon bedrijven met maatschappelijke impact

Voorstel: ontwikkel een innovatieve **Echte Winst-belasting** die het vennootschapsbelastingtarief (Vpb) laat variëren op basis van de maatschappelijke impact van een bedrijf (bijv. op basis van de CSRD). Bedrijven die aantoonbaar netto positieve maatschappelijke impact realiseren, krijgen een belastingvoordeel.

- ✓ Door maatschappelijke prestaties financieel te waarderen, belonen we ondernemingen die waarde creëren voor mens en natuur en stimuleren we ondernemerschap dat bijdraagt aan brede welvaart.

7. Kapitalenbegroting opnemen in de rijksbegroting

Voorstel: Maak brede welvaart leidend in de rijksfinanciën. Onder regie van de minister van Financiën wordt de rijksbegroting uitgebreid met een integrale kapitalenbegroting, die inzicht biedt in hoe beleid impact heeft op financieel, natuurlijk en sociaal kapitaal, naar het advies van de [Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur](#) en de [Raad van State](#). De jaarlijkse ruimte per kapitaal wordt bepaald op basis van toekomstige behoeften, vastgelegde normen (bijv. Klimaatakkoord van Parijs) en maatschappelijke veranderopgaven.

- ✓ Zo worden overheidsbesluiten gebaseerd op hun effecten op natuur en samenleving, net zoals nu op financieel kapitaal. Infrastructuur, industrieel beleid, landbouwsubsidies en andere beleidsterreinen krijgen een structurele toets op ecologische, sociale én economische houdbaarheid.

8. Publieke bedrijven & ministeries sturen op brede welvaart.

Voorstel: Laat alle publieke bedrijven (Rijkswaterstaat, ProRail, NS, TenneT, Schiphol, etc.) en ministeries structureel sturen op basis van brede welvaart. Naast financieel rendement nemen zij sociaal en natuurlijk kapitaal op in hun begroting, strategie, investeringskeuzes en inkoopbeleid, naar voorbeeld van netbeheerders in de Coalitie Sturen op Brede Welvaart en Invest-NL.

- ✓ Publieke organisaties hebben een voorbeeldfunctie. Door brede welvaart zichtbaar mee te wegen, creëren zij een krachtige hefboom voor verandering in het bedrijfsleven.

9. Activeer natuur op de balans

Voorstel: Maak uitgaven aan de natuur geen kostenpost maar een investering. Start een pilot voor ondernemers waarbij de positieve bijdrage van ondernemers aan natuurlijk kapitaal geactiveerd kan worden op de balans. Het zorgt ervoor dat natuurbehoud ook op de boekhouding rendeert en het creëert nieuwe prikkels voor duurzame landbouw.

- ✓ Dit maakt natuurbehoud financieel lonend en motiveert ondernemers om actief te investeren in regeneratieve landbouw en ecologisch herstel. Hiermee versterken we biodiversiteit, verbeteren we bodemgezondheid én geven we boeren en ondernemers nieuwe economische perspectieven.

10. Impactkorting voor duurzame bedrijven

Voorstel: maak maatschappelijk rendement financieel aantrekkelijk. Vraag De Nederlandsche Bank (DNB) om te experimenteren met een impactkorting in kapitaaleisen voor banken. Hierbij leiden aantoonbare positieve effecten op natuur en maatschappij tot lagere risicowegingen en dus lagere rentetarieven voor ondernemers, boeren, woningcorporaties en het mkb.

- ✓ Dit voorstel verhoogt de financiële slagkracht van ondernemers die investeren in duurzaamheid, sociale cohesie of natuurherstel. Innovatieve en duurzame ondernemers krijgen makkelijker en voordeliger toegang tot financiering. Zo stimuleren we duurzame innovatie, maken we duurzaam ondernemen concurrerend én helpen we Nederland versneld richting een robuuste, duurzame en innovatieve economie.